

Бюжун Олимпиада отну эстафетасын Къабарты-Малкъар къолгъа алды!

Газета издаётся на
балкарском языке
с 1924 года.

Интернет-версия:
zaman.smikbr.ru

ЗАМАН

Орта кюн,
2014 жылны
30-чу январы
№ 16 (19437)
Багъасы 3 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ **ВРЕМЯ** ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КъМР-ни Башчысыны къуддигъы болжаллы халда толтургъан Юрий КОКОВ:

«Къабарты-Малкъар Олимпиаданы отуна тюберге хазырды»

- Мамырлыкны эмда къаралыбызны бирлигини белгиси - Олимпиада оту - эстафетасы бизге жетени улуз къууанды. Къабарты-Малкъар - спортну сийле республикады. Бизни жерлерибиз дунияда баш магъаналы спорт эришлени кен кере чемпионлары болгандыла. Алай бла къаралыбызны даражасын кетиргенди.

Хорамла болтурууну теремери мындан ары да бардырылкъларына, бизни спортчуларыбыз Олимпиада оналаны педесталына энта къаум кер кетирюлюклерине ийшклитим жазкъу.

КъМР-ни Башчысыны къуддигъы болжаллы халда толтургъаны пресс-службасы.

Кенгеш

Перинатальный араланы айнытыу программа сюзюлгенди

КъМР-ни Башчысыны къуддигъы болжаллы халда толтургъан Юрий Кокков тоне Р-ни Правительствоуну Председатели Дмитрий Медведев видеоконференция халда бардырылган кенгеш къагышанды. Анда перинатальный араланы айнытыу жаны бла программа къалып тамамланганына къаралганды. Документ 2016 жылгъа дери бардырылгъа жашауда. Аны чеклеринде Россияны 30 регионда бийик технологияны 32 медицина араны ишлетирге белгиленди, ол санда Къабарты-Малкъарда да.

Кенгеш бир къаум субъекте перинатальный араланы къушуларын бардырылганда, кемчиликле болдурутгъанларна эс бурулганды. Ала Къабарты-Малкъарда да бардыла.

Олимпиада - жалаңда эришну тийюлюд, ол адамланы келон кетирген аруу байрамды. Биз къаралны милдет командасына жетишимде тежейибди. Спортчуларыбыз жетишимде итинуюлюкери Россей спорт жаны бла битеу дунияда да алчы къарал болгъанын энта бир кере кетирюлюклерине ишклитим жазкъу.

«Эсимге салайкъы, Юрий Кокков»

ПАРЛАМЕНТ

Эл мюлк жерлени хайырланууну юсюнден законнга тюзетиуле кийирилликдиле

КъМР-ни Парламентини президиумуну Чеченланы Ануары председателини этюу бла бардырылган жыйынуунда депутаты КъМР-ни Законуну проекинге «Башха да право документле къарагандыла».

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутаты арны айырууну юсюнден КъМР-ни Законуну 68-чи статьясына торленуле кийириу юсюнден КъМР-ни Законуну проекин президиумуну къарауна КъМР-ни Айыруу комиссиясы чыгарганды. Жыйылуу а кесини ишин аны сюзюунде башлаганды. «Россей Федерацияны граждандарыны айырылгъанга эс референдумгъа къатышырга эркинликлерини баш гарантларыны юсюнден» Федеральны законгана, «Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутаты арны айырууну юсюнден» КъМР-ни Законна тийишлиликке кандидатланы тизмесине жазгъан регистраци этилген кандидат депутат мандаты алыгъа эки керден кеп къатышырга эркин тийюлюд. Федеральны законодательствону бу мардыс республикалы законда толтурмай къалганды.

Эгерини

Алим - халкъларыбызны шүөхлугууну белгисиги

Тонене Нальчик шахарны администрациясыны мекеманы алында сюелген Къабарты-Малкъарны халкы поэти, КъМР-ни, РФ-ни да Къарал саугалаары лауреаты, Социалист Урунуну Жигити Алим Кашковну эсгертмесини жанында аны хурметине аталгъан эсгеруу жыйылуу болганды. Ол онсиз жыл мында алгъа кеткенди жашаудан.

Митинге жазычула, администрациядан келечлик, КъМР-ни Билим беруу департаментини ишчилери, аны чыгармачылыгын сийгенде эм башхала да къагышандыла. Эсгертмелер автору скульптор Михаил Тажумашев да къагышганды жыйылангана.

Кешоков къабартылы поэзияны, прозаны айынууа улуу къыйын салгъанладанды. Аны драматургияда, публицистикада, кесаматчылыкда бардырылган иши Шимал Кавказны литературасында бек магъаналды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Олимпиада - жалаңда эришну тийюлюд, ол адамланы келон кетирген аруу байрамды. Биз къаралны милдет командасына жетишимде тежейибди. Спортчуларыбыз жетишимде итинуюлюкери Россей спорт жаны бла битеу дунияда да алчы къарал болгъанын энта бир кере кетирюлюклерине ишклитим жазкъу.

КъМР-ни Башчысыны къуддигъы болжаллы халда толтургъаны пресс-службасы.

республиканы ийлигинде болгъаны къарал эсепте салынганды. 30-чу январьда КъМР-ни Парламентини республиканы бюджетине торленуле кийирити белгиленди. Ол перинатальный араны къурулушу республика ахча къошканы бла байламды этилди 23-чо январьда КъМР-ни Правительствоуну «2020 жылгъа дери КъМР-де саугулык кийиритиу юсюнден» кийиритиу программасына торленуле кийирюю юсюнден» бети ми Р-ни Саугулык сакълау министрствосу бла келишдирилгенди. Алай бла Р-ни Саугулык сакълау министрствосу эмда Борчу халда медицина страхованияны фонду бла этилик келишимни битеу ишлемери толтургандыла.

КъМР-ни Башчысыны къуддигъы болжаллы халда толтургъаны пресс-службасы.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Къарал саугъала жаны бла комиссияны Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2012 жылда 24-чо январьда чыгарылгъан 8-УТ номерли Указы бла къабыл керюлген къауумна тюзетиуле кийириуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Къарал саугъала жаны бла комиссияны «Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Къарал саугъала жаны бла комиссияны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2012 жылда 24-чо январьда чыгарылгъан 8-УТ номерли Указы бла къабыл керюлген къауумна былай тюзетиуле кийиритге:
 - а) Комиссияны къауумну бу адамланы къошаргана:

- б) **Емузова Н.Г.** - Къабарты-Малкъар Республиканы Билим беруу эм илиму министрини къуллугун толтургъан (секцияны башчысы);
- в) **Р.Н. Пономаренко**у къуллугун былай жазаргана: «Къабарты-Малкъар Республиканы промышленность эм сатуу-алуу министрини къуллугун толтургъан»;
- г) **Р.Б. Фирсову** къуллугун былай жазаргана: «Къабарты-Малкъар Республиканы культура министрини къуллугун толтургъан (секцияны башчысы)»;
- д) **М.М. Шахмуразову** къуллугун былай жазаргана: «Россей Федерацияны Эл мюлк министрствосуну бийик профессионал билим берген «В.М. Кокков аты Къабарты-Малкъар къарал аграрны университет-федеральны къарал Бюджет билим беруу учреждениыны ректору (ырызлыгына кере)»;
- е) Комиссияны къауумундан И.Е. Марьяны, П.Г. Семёновну, Р.Т. Хасоновну кетиреге.

2. Бу Указ анга къул салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Ю. КОКОВ.

ПРОЕКТ

Сабий садланы шолетиу - энчи контрольдады

«Единая Россия» битеуроссей политика партияны «Сабий садла - сабийлеген» деген проекинге кере бытыр жашауда бардырылган белгиленген жумушлары субъектинде жалаңда жартыкъ толтургандыла. Къабарты-Малкъарда уа ол 30 проценте тамамланганды. Аны юсюнде бу проекин координаторлары къурулган видеоконференцияда белгили болганды.

КъМР-де партияны регион бөлгюмюнден анга Парламентини спикерини орунбасары Татьяна Саенка, Билим беруу эм илиму министрни къуллугун толтургъаны орунбасары Барак Абазов эмда исполкомуну таматасы Татьяна Канунникова къатышгандыла.

«Сабий садла - сабийлеген» деген проекин координатору, Р-ни Къарал Дууманы депутаты Алёна Аршинова, видеоконференцияны ача, шолгъа дери жыл санда балачылыгына садикледе жерле бла жалчытыгъа къараланы оюучулары ачма магъана бергенерин, аны юсюнде Президент Владимир Путин Правительствоу бла бу кюнде бардырылган кенгешде да айтылгъан чертгенди.

Проект регионда къалай толтурулганыны юсюнде Р-ни Билим беруу министрствосуну билим беруу сферада къарал политика жаны бла департаментини таматасы Анастасия Зырянова доклад этгенди. Ол келтирген шартлагъа кере, аны жашауда бардырылгъа бытыр 50 миллиард сом бөлгюмгенди, алай къаралны 83 субъектинде анга кесерини ишлетерин жалаңда 50-си къошканды. Аладан 28-си уа, берилген ахчаны къоратмай, белгиленген жумушлары тол-

турмай къойгандыла, ол санда Къабарты-Малкъар, Ставрополь край, Ростов область, Карелия эм башхала. Аны бла бирге бу проекин болушулуу бла бытыр къаралда сабий садлада 394 минг жангы жер къуылганды. Белгиленгенча, жумушларын толтурмаган субъекте уа алагъа берилген ахчаны федеральны арагъа къайтарылгъа борчудула. Алай садиклини ишлетуу жаны бла проекин-эмента документлени хазыр этгенде, конкурсланы бардырылгандыла ахча былай жанганды берилликди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ПРОИЗВОДСТВО

«Жангы технологияла бизге гайым ал жанындагыла»

«Каббалкитип» компания КъМР-ни Башчысыны кечтеу жаны бла премиясына конкурсу бытыр хорлагъан жыйырма предпритияны санама киргенди. Биз аны генеральны директору Муса Шуайпов бла тюбешти, заводну производстволу онлаарны юсюнде ушакъ этенбиз.

- Муса Сиражаевич, мен билгенге кере, бу конкурса хорлам компания биринчи жетишим тийюлюд?

- Хау, эм игилени санама биз ичюнчо кере тюбешибиз. Аны кый да, продукциябыз Россейни эм ити жок товарларыны са-

«Каббалкитип» компания КъМР-ни Башчысыны кечтеу жаны бла премиясына конкурсу бытыр хорлагъан жыйырма предпритияны санама киргенди. Биз аны генеральны директору Муса Шуайпов бла тюбешти, заводну производстволу онлаарны юсюнде ушакъ этенбиз.

Жамаат транспорт ол кюн башха замонадача ишлеркиди. Энци иели машиналы жоруулерине уа Ленин проспекте Головок орамдан башлап Къулайланы Къайсын аты орамда дери, андан сора да, Шогенуков орамда Головокдан башлап Тарчоков орамда дери чек салынырыкъды.

Энци иели автомобильлени къорда жерле Къабарты-Малкъар аграрны университетини элени Ленин проспекти бла Къулайланы Къайсын аты орамны мойшолеринде «Вестер гилер» тюкени къатарында болуукъдула. Алайгъа Къулайланы Къайсын орамдан киреди.

Эстафета Бек айтхылыла элтгенди

Жыйырма тогузунчу январьда Олимпиадалы от Чечен Республикадан Ингушетиягъа жетгенди. Анга Магас шахарда Келишулюкню майданында алайгъа жыйырма халкъ бла бирге республиканы башчысы Юсуп-Бек Екауров тюбегенди.

Къуанчыны митинге Екауров былай айтганды: «Бизде бардырылган эстафета жаш адамланы спортха эм физический культура бла къорешрге итинуюлюклерин есдюрюлюд. Бек бышанама Сочиде болуукъ Оюна бийик даражада етериклерин», - дегенди ол. Сора оту биринчи профессионал боксдан дунияны беш кере чемпиону Ахмед Гилени бекер бергенди.

Андан сора Олимпиадалы оту белгили адамла, алааны араларында олимпиадалы чемпионла Назир Манкиев (грек-рим тутушу) бла Исраил Арсамаков (ауру атлетика) эм башхала бир билерин алыша баргандыла. Битеу да аны оналы адам этгенди. Алааны санады кикбоксинден Россейни беш кере дунияны чемпионын бир кере хорлагъан Фатима Бокова бла Эверестге эки кере чыкканды Лейла Албогачиева баргандыла.

Ингушетияда Олимпиадалы оту ахыр кезиуну элтирге бу боксдан Олимпиадалы чемпион

Рахим Чахкиевге буюргандыла. Ол аны республиканы сыйлы эмда 10 метр бийиклиги болган «Бирлик» къаласыны башына минип, анда орналган энчи табакда, жандырганды.

Андан сора Олимпиадалы оту эстафетасын Нальчикке ашыргандыла. Аны юсюнде толду отчэм эм сурат репортаж келир номерде болуукъду.

АЗРЕТЛАНЫ Х.

Сюргонюню минг тюрлю палахы	«Бусагъатда жашла аскерге кеси ырызлыклары бла барадыла»	Команда сборлагъа атларыныкъды
3 бет	4 бет	4 бет

Эл мюлк жерлени хайырланыну юсюнден законнга тюзетиуле кийирилликдиле

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Анга тийишликде РФ-ни субъектинден эл мюлкде хайырлангын жер участкалары аяндагы берууну бек а болжалын кесини закону бла тохташдырырга эркинлиги сыйрылганды.

Депутатла пленар жыйынууларнда кыраллыкка берилгенде, аны былай 30-чу январда бардырырга белгиленгенди. Ала дагы да федералдык законланы проекторине отъзыланы, регион законодатель башланчылыклары бла обращениланы сюзгенди. КМР-ни Парламентини президиуму оную бла депутатла Ставрополь крайны Думасыны «Урушу сабылларыни статусун тохташдырыну эм алагы социалдык болушукну»

мадарларыны юсюнден» Россей Федерацияны Федералдык Жыйылууну Кырал Думасына обращениасын кыбыл кертгенди. Былай шартны белгилерчады: РФ-ни субъектерини законла чыгаруучу органдары эндиге дери да Кырал Думаны карауна урушу сабылларыни статусуну эм социалдык болушукну мадарларыны юсюнден ондан артык законопроектини бергенди. Болса да ала кыбыл керюлмегенди. Ставрополь крайны законла чыгаруучулары Кырал Думадан бу көрсөткө жонгон кыраарын эм урушу сабылларыни статусун, социалдык

КМР-ни Парламентини пресс-службасы.

ВИДЕОКОНФЕРЕНЦИЯ

Санкт-Петербургда бизни волонтерларыбыз 70 эмен терек орнатарыкыдыла

Пенинградны блокадасы 1941 жылда 8-чи сентябрде башланган эди. Алай ол кызылчылык 900 күн барлыкды деб а бируну да эсинде жок эди. Ол кезинде адам кырылганды. Алагы жетира аш-суу а жалаңда эси айга болганды. Андан сора уа - ачык... Битте да ол заманга анда 1,5 миллион адам кырылганды. Ленинградны толусунай немисли фашисттерден бизиники 1944 жылда 27-чи январда азатлаганды. Ол кече шахарны көгөн салотла жарыткан эдиле.

Быйкыны ичинде кырал саупай, энчи уа Санкт-Петербургда ол кыуанчылы дагы 70-жылдыгын белгилейди. Къабарты-Малкъар да ол ишлерден бир жанында калмаганды. Геурге юн

КМР-ни Аспамлы информация органданы, дин эм да жамауат организациланы ишлери жаны бла министерствосу Санкт-Петербургда юбилейге жоралган видеоконференцияга катышканды. Бизден сора да, ленинградчылары байрамдык алапгышларга Кызанд, Челябинск эм Ярославль шахарда да кышуулган эдиле.

Соталдан артык барганды скайл-связьда хар шахарды да келечиси ол кезинде аланы адамлары блокадачыларга кылай болушканды, кеси жерлеринде кылай бирине тобогонлорин юсюнден айтышканды. Сөз ючюн, Кызанда бююнюлюкде 331 блокадачы жашайдыла. Аладан бек таматасына 100 жыл болады. 70-жылдык юбилейге аталып, республикада көп кыуанчылы ишле бардырыдыла. Ярославльге уа ол жылда

көп сабий бла жаралылары көчүргөн эдиле. Ол балалдан бири өксюз кыалган Элла Катовскады. Анга бөлүнгөн жерлеринде ол көргөн кыйынчылыктарыны юсюнден кысык халар айтышканды. Къабарты-Малкъарга сөз берилгенде уа, ленинградчыларга алгышы бла КМР-ни Аспамлы информация органданы, дин эм да жамауат организациланы ишлери жаны бла министрини кыуулгуну толтурган Мухадим Кумахов сөлөшкөндү. Ол, республиканы власть органдарыны бла граждандарыны атларындын астараланы бу юбилей бла алгышпал, мындан ары да сауукчу, насыплы жашуу тежегенди.

Ленинградчыла көргөн кыйынчылыктарыны унуткан кыйынды. Совет Союзда тууп өскөн бир инсандан да ол койозокко бир заманда да эсинден кетералыкты деп айталмаймы, - дегенди Мухадим Лляшович.

Ол 900 кюнню ичинде Къабарты-Малкъар Ленинграддан 16,5 минт адамга кыонак-байлык эткенди. Андан сора да, республиканы халкы ары жиберирге жылы кийимле, ашсуу да жыйып турганды. Аны көгөн фашист ууучулардан Байсолтананы Алим бла Назир Канкуров кыруулап кыдыла. Сөз ючюн, Байсолтан ууу кеге 250 жер көтүрүлгөндү ол 5 фашист самолётну агызышканды.

Видеосаязгы ахырында министрствону специалистси Залим Шибуюзов республиканы атындан Санкт-Петербургда 70 эмен терек сауга этилгенини юсюнден билдиргенди. Аланы ары сөз башында волонтерла этилп орнатарыкыдыла.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Алим Пшеммахович кеп назму жыйымдык, бир нана пьеса, киносценарий, роман, автобиографиялы повесть эм халпар бла новелланы авторду. Факхусу, чыгармачылыкты бла артык-талмай кырошени анын республикадан чышанда да белгиле эткенди. Ол шарлары юсюнден юмун КМР-ни культура министрини борчун болжаллы халда толтурган Руслан Фиров да билдиргенди. - Быйыл Россейде Культураны жылды, КМР-де уа Алим

Кешковну 100-жылдыгы белгиленириги себепли жазынууну жылчыка өткөрдү. Аны бла байламлы республиканы жамауат биригилери көп магыналы мероприяттыла кууралга хазирлангандыла. Бюгон, аны ауушкан кюнүн унутмаганды, былайга келгенге ыраспак эте. Алим Пшеммахович энди бөлөкөн эслеринде да улуур мөт болган, билмиле адамча кыалыкты, - дегенди министр. Бу жол, башка жылдада, көпөлө сөлөшкөндиле, алай жыйылгана ала хурмет этмесе, суукчулукта да кыа

рамай, алайда соеллик болмаз эдиле. Ала, жазычуу юсюнден келери араларында да аруу сөзлө айтып, эсгергенди аны. Мухадим Хадисов бла ушагыбызда ол, былайга аспал адам, аланы сананды көп малкылар тынгылы келгенине кыуанганын билдирип, Алим Пшеммахович аты миллетени бирикдиргенини энчи чөрткөндү. Ахырында жыйылгана эсгермеге гол кысымыла салгандыла. ЖАНГАРОВАНЫ Нажабат. Суратпа авторундула.

Митинг

Ата журтха сүймөкчүлүгө юрөтөмдө

Чегеме РОСТО ДОСААФ-ны андагы бөлүмюнө башламчылыгы бла Улуу Ата журт урушда жоюлган аскерчилени эсгертемерини кыатында жаш тёлүнө аскер-патриот халда юйретууню эм кыоруулау ишине айлыгыны кыуанчылы халда ачылуу болганды. Ол кезиню ичинде керкилтигиле белгиленди. Ала эсе келген тёлүнө тууган жерлерине сүймөкчүлүк, таматалга, төрөлгө испас эте билрге юйретууню магыанасын чөрткөндү.

Митинг бир минут шот туруу эм эсгермеге гюлле салуу бла бошалганды, деп билдиргенди Чегем районун администрациясыны пресс-службасында. КУЛЬЧАПАНЫ Зульфья.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну БУЙРУГУ

2014 жылда 24-чо январьда №24-рп

Адиох элде Нарткалинское шосседе 150-чи номерли жашуу юню жангыртыну заманда бошотулушуна шарт кырууга:
1. Былай кызууда штаб кырууга:
Уналаны К.Х.М. - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председателини биринчи орунбасарыны кыуулгуну толтурган (штабны башчысы)
Тутуков А.М. - Къабарты-Малкъар Республиканы кыруулуш эм архитектура министрини кыуулгуну толтурган (штабны башчысыны орунбасары)
Бифов Б.Х. - Экология, технология эм атом надзор жаны бла федералдык службаны Кавказда управлениасыны башчысыны орунбасары (ырызальгыгына көрө)
Гаунов Р.Н. - «Нальчик шахар округну жержи администрациясыны Граждан кыруулануу ишлери, кыйын болумла эм отдан сакылануу жаны бла арасы» муниципалдык казна учрежденинаны таматасы (ырызальгыгына көрө)
Дышков Н.И. - Россей Федерацияны Ич ишле министрствосуну Нальчик шахар округда управлениасыны таматасы (ырызальгыгына көрө)
Жигунов А.М. - Къабарты-Малкъар Республиканы Кыруулуш эм архитектура министрствосуну кыруулуш кырал надзор эти жаны бла департаментини башчысы
Кауфов И.Б. - Нальчик шахар округну жержи администрациясыны башчысыны орунбасарыны кыуулгуну толтурган - архитектура эм шахар кыруулуш жаны бла департаментини таматасы (ырызальгыгына көрө)
Керимов В.М. - чекленген жууаплылыгы бол-

гын «ЖилКапИнвест» обществону генералдык директору (ырызальгыгына көрө)
Керимов В.П. - Нальчик шахар округну жашуу журт-коммуналдык мюлк эмда тапаландыруу жаны бла управлениасы - заказчыны службасы муниципалдык казна учрежденинаны таматасы (ырызальгыгына көрө)
Спалько И.Е. - Нальчик шахар округну жержи администрациясыны башчысыны кыуулгуну толтурган (ырызальгыгына көрө)
Кумиков З.М. - Адиох элди администрациясыны башчысы (ырызальгыгына көрө)
Кочмыланы Т.М. - Къабарты-Малкъар Республиканы энергетика, жашуу журт-коммуналдык мюлк эм тариф политика жаны бла министрини кыуулгуну толтурган
Мамбетов М.В. - Къабарты-Малкъар Республиканы прокуратурасыны федералдык законодательство кылай толтурганына надзор эти жаны бла бөлүмюню прокуроруну болушукчусу (ырызальгыгына көрө)
Шигагунов А.М. - чекленген жууаплылыгы болган «Аммир» обществону директору (ырызальгыгына көрө).
2. Штаб Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Адиох элде Нарткалинское шосседе 150-чи жашуу юню жангыртыу ишле кылай баргандарыны юсюнден ай сайын билдирип турурга борчул этиледи.
Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели К.ХРАМОВ.

Сабий садланы ишлетиу - энчи контрольдады

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.
Сөзге кышула, Алёна Аршинова бир-бир регионла школга дери билим берген учрежденила курайбыз деп, яслиени жокъ этил баргандарын эсгергенди.
«Ол ахыры бла да жарамзыкты ишлетиу дегенди»
Аршинова «Единая Россия» Кырал Думалга айырыланы алдында сабий садла бла жалчытууну проблемасын кетерге сөз бергенди. Ол проектин регионла да координаторларын ишлери илгендиргенди, власть органды бла байланышканын кочулге чакырылганды. Конференцияга катышканды эсерини 2017 жылга дери бу проблеманы кетерге тийиш болганына бүтүргөндү. «Премьер-министр Медведев 2017 жылдан сора полномочияла субъектлге белгилерин айтышканды. Алай эсе уа, кыдалыны ишлере, кылубуздан келгени этерге керектиз», - дегенди ол.
Ахырында былай сабий садланы меккямларыны конкурсу бардырылыгы белгиле болганды.

Бусагагыта жууалы министрство бла бирге аны жоруклары жарашдырылдыла, регионла уа заыккала бериге болукдула. Партия проект жашауда кылай бардырылганды, регионлага кылай борча салынгандарына www.er.detsad.ru деген Интернет сайдан битирге болушукту.
Конференциядан сора, Барбоси Абазов бизге анылапканды, проектин чеклерине ача жалаңда август айда бөлүнгөн эди, заман аз болгандан белгилгенген жууулшаны барысын да толтурганы кылдан келмегенди. «Ачаны кырагыла болушук эди, сөз ючюн, битдиримей турган меккямла ишлетиу, сабий садла ачырга алай, бизде арт он жылы ичинде шёндюно ишлемеге келишген бир сардик да кыуалмаганды эм аны, республиканы оңууларды жаны, битеу керекле бла жалчытылган объекте ишлетирге келишкенди», - дегенди.
Республикага бы жуушула 507,9 миллион сом берилгенди. Ол ачырга, биринчиден, проект-смет документле хазырлангандыла. - Республиканы шахарларында,

«Жангы технологияла бла качество бизде дайым ал жанындагыла»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.
- Жетишилмени мурдору неди?
- Кыауум заман алгыта мында реконструкция ишле тамам этилгенди. Аланы хайыра бла производствода шёндюно оборудование бла технологияла, автоматика эм контроль системала хайырлангып башлангандыла. Специалтистени усталыкларынын кючлендирюу жаны бла да этилгенди мадар. Сора дагыта производствода хайырланган сырьёну качеством да бийкиди, аны экологияга заранлыгы болмаганын да белгилерге тийишди.
Чыгарылган продукцияны хар партиясы да энчи контролю этеди. Предприятию да битеу керекли оборудование бла жалчытылган лаборатория этилгенди. Анда продукцияны хайыра бла сыноотто алып ушпагы кереклиси алай энчиликтери болган торюлени жарашдырырга да онг барды.
- Производствону кыайсы кезулерде этилгенди качеством контроль этеги?
- Анга гисп ташыны чыгаруучу карверден окуна кез-кулакты боларды. Ол объектеде уа укъ этилгенден сора качеством бийиктери болган таш плитала чыгаруучу производствода жиберилиди, андан кыалганы уа кыргъак сымель этген чехте.
- Качествомга баш магыана бериле эсе, оборудованинаны сатып алганды да, анга аспал

чан ишлен башларыкыды?
- Бююнюлюкде инвестиция проект бардырылып бошала турды. Жалаңда гисп панельле бла сымель чыгаруучу завод кыруу ишле кыалгандыла. Былай панелени биз отха, исликге чыдамлы материалча чыгарырга сеюбиз рынокта. Апрель-май айлада уа производство проект бла белгиленген чегке жетеркиди.
- Продукцияны сатуу жаны бла уа болум кылайды?
- Кыш кезинде кыруулау продукция бек терж кетеригине шышабыз. Кыргъак сымельни уа завод алынуу бла келишим этилгенден сора алай чыгарыра да, аны себепли сатылмай кыалганы жокдуу.
- Компанияны производствону кетертиу жаны бла умутларыны юслеринден айтсагы эди.
- Жууук кезинде гиспкоктон чыгаруучу оборудованинаны ишлетиу башларга сеюбиз. Дагыта, Закоково элде тытуу таш чыгаруучу карверин ачып, бу материалдан кыруулуш сымель чыгарып башларга умут барды. Бу кенертиуви хайыра бла производствода иш бла жартытынганланы саны да белгилерге дери жетеркиди.
ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

СПЕЦИАЛИСТ АНГЫЛАТАДЫ

«Бусагъатта жашла аскерге кеси
Ыразылыклары бла барадыла»

Ата-анала сабилерин не кыйынлыклардан да кыруу-ларга юрөшөдиле. Бютонда жашланы – аскерден. Бу проблеманы юсюнден биз КМР-ни аскер комиссарияты бёلمюнюн таматасы Тимур Маковое бла ушак атыбыз.

-Аскерде кеслерин сынарга сыйленге кёпчүлүккө?
-Юч – төрт жыл мында алгас, сөз ючюн, коз эм жаз басыр привилегие бизни республикадан бетте төрт миңг жаш барычу эди. Шёндө у сау жылга биз жала бир миңг адам жибербес: плянбиз аллай бирди. Оч төрт кереге азайган себепти битүү күүлүк этерге сыйленген аскерге жибербес оңугу барды.

-Нек азайган план?
-Аскер профессионал халгга кёчпөн барды. Контрактниклени каны кёндөн кён алдык. Шёндө оу саутта бла хайырлангыра юйөнөр чюк, бир-эки жыл ады. Аны себепти, эрте-кён болса да, аскер профессионал жолга турлык эди.

-Аскерде күүлүк этүү жашлага не зат береди?
-Биринчиден, карыра этеме деген адам армияда болмаса, ултуна металлык тойлойдю. Жаланда диплом, терен билем, иште хуер азык этиде. Законга кёре, бийик кырал күүлүклагы

секирге юйөнөдиле, кими уа тенгизде крейсери шуэралына турды.

-«Дедовщина» да кырууганды. Битүү жашта бийик билимиле, күүлүк этген заманары уа жалаңда бир жыл не «дедовщина» болуксуду сора?

Алгын солдатла ыйыкка бир жор хазаматга бара эдиле, эчи уа хар индирден душпа кирдиле. Сора казармада чай ичешди. Хар бирини – мобильный телефон, ата-аналга, жуук-ахуга сөлөшөди. Компьютер бла да хайырлангыра оң барды.

-Алгачта бир жангылык: хар ыйыкыдан солгу юч берилди. Аскер иги жаньна толорленгенге сөз да жоксуду.

-Хар саулуктуу жаш адамны аскерде контракт халда күүлүк этерге оңу бармыда?
-Угай. Прокладийде бир чёстэ эм Нальчикде эки чёстэ толгудула, бош жерге жоксудула. Алай бир-бирде кыошну регионда орналган бёлюмюде болган ваконьяны икөдө битге. Алай жерге, мычмыл, жибербес контракт бла күүлүк этерге сыйган жашлары болганды.

-Контрактниклени иш хаклары калайды?

«Оту миңди. Биринчи контракт юч жылга этилди. Экинчи келишим этендей, жашуа журта деп процентиси суду алыртык болды. Шёндөгү болумда кён жаш адам, фотар сөтпн аллай, бек кыайлады. Аскер бла бай ламыланы уа бу проблемалары жоксуду. Аны себепти бусагъатта аскерден кы-ханла адыла, не да этил аскерге тошерге сөвдие жашады».

-Альтернативный күүлүк этүүе саилгануу уа бармыда?
-Угай, озган жылда жок эдиле. Алай алгын анда-санда чыгычу эдиле. Видетели Иегова; алгач аскерде күүлүк этерге жарамдыла, почтада ишлеуе адыла. Аланы күүлүксклары бир жыл бла жети ай барды.

БЖЫСЫЛАН Марсият. Сурат авторнуду.

«Спартак» Нальчик

Команда сборлагы атланырыкыды

Билдиргенбизча, республиканы баш футбол клубуна арт кезиде торпюнуле болгандыла. Шёндө команда жанганд кыраала турды. Алгын аны басма составында ойнагандыны иги кесети башка командаларга кёчтенди.

Футбол клубу прес-службасыны башчысы Теймурз Тарханов билдиргенге кёре, Арсен Гошокунов премьер-лигада ойнаган Екатеринбург «Урал» алганды. Дагыда Антон Ро-

гович – Новоосибиркин «Сибирь»-Лексей Аверьянов – Владислав Шендро – Алексей «Нефтехимик». Никита Тимощин – Воронежки «Факел» командаларына кёчтенди. Андан сора да, Игорь Корочин, Кзыванов – «Рубин», Алексей Медведев Химки шахары «Химки» клубуна кеткенди. Юночно февралда «Спартак Нальчик» жангы тренери Биджиляны Хасан бла Торезде сборларын

Бизни корр.

СПОРТ ШКОЛЛАДА

«Тутушучуларыбыз артык да
бек кыуандыргъандыла»

Элбрус району Сабий-жаш тёло спорт школу республикада бек игледи бирин саналады. Анда жаруу этген жашла жыл сайын битүерсуду эм халкыла аралы эришлеуде болдурган бийик жетишимлери бла кыуандыргъанлай турдыла. Бизни корреспондентбиз школну директор, РФ-ни сыйлы тренери Локиланы Юри бл ушак эткенди.

- Юрий Хамидович, мен билгенден, школ ишлен тебиреген кюндөн башлап экин жер мында грек-рим тутушуга белонды...

- Да анга сейир этерча тойлойдю. Жарау этуде ар киши чыккынгъан этеди. Жетишимлеринг кеп болса уа, кыайсы вузду да эдилери санга ачыккыдыла, ол себептен жашла тутушуу бла кюрөшөрге бергир китенди.

- Озган жыл кыалай этгенни юсюнден айтамыз эди.

- Сёз ючюн, грек-рим тутушуу бла кюрөшпн тутушуга бёлюмю, 40 дан артык даражалы эришлеуге кыатышпн, кёрюмюдө болуу бла кыуандыргъандыла. Абадан тёлөдөн эчи Башайланы Махмуду белгилерчады.

Жамболот биринчи болганды. Дагыда анда кеси ауулуклар лагада Чеченланы Керим бла Жанюлиданы Эзир а кичиле болгандыла. Локиланы Мурат а анда «доммак» кытканды

монде биоглопюкдө неча адам жаруу эттеди?
- Аланы саны 240-га жете келеди. Спорт школубузу филиаллары биоглопюкдө Кёндөленде, Лашуктады. Бөлүмдө эм Отыра Бахсанда ишледи. Биз алгач кюрюген жашлары бусагъа юлгөге Курз Курмагомедовну, Башайланы Махмуду эм башхаланы салабыз. Тренерлерини юсюндедан айтамыз, аланы араларында сөтлөрү жетишимле болсуду келгенге Этезланы Усей, Эзданланы Аскербий, Хапаланы Аслан, Авабайланы Музафарвалды.

Школа башка бёлюмде болуу а кыалайды?

- Бокс, спорт гимнастика, тау лыжа, футбол, баскетбол эм башка секцияларда 40 адам жаруу этеди, аладан 80-ни кызычкыладыла. Спортчула кызуумга юкөштин юйөнөдиле.

Жаш боксчуларыбыз Жаптуланы Магомат бла Диналаны Ислам бытыр спорт школуны ачык биринчилигинде биринчи эм экинчи жерлени алган эдиле. Гимнастикада да жетишимлери эттидиле. Торло-торло республиканы эришлеуде бла биринчиликке ала бек кючлюктюни санына киргенди. Тау лыжадан бла футболдан бёлюмде да кёрюмюдөн белгилерчады. Бизде ишленген 31 тренерден асламы бийик квалификациялы специалистделе.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

ДРЕСС-КОД

Джинсыле - закондан тышында

АБШ-да, битүү кыралда окунда да усталга да дресс-код неча окукта таргы-адыла - оңуночла алай ишгер шарт кеси неча школ округла кыарадыла. Алай эсе, хар школу кесини ол ишге экин кёз кырады.

Битүү алай айтачанда, ахар бир-эки жылны ичинде бу тема усталга да сейрге кыалдырып, тинтинуу сыйлау болганды. Аны бла бирге формалы кийими жашагы синдирген неча окучунаны араларында дресс-код нызамы тохташдыргыра көрөшөн школаны саны кёндөн-көн бола барды, ол санда усталзаны ишлерине чек салгын школда да.

Оч толукну штаттаны башчылары этген оңуу кёре башланмаганды, аны сабилени ата-аналары кыурагандыла. Усталзандан кыайсы болса да бири, аланы аспасыны уа тиширууладыла, кийими бла башаладан айырмала болса, аны юсюнден окучуну абарданга халар айтмай кыой-

майдыла, сёзге тошгөн усталзанда школаны дресс-код неча окукта таргы-адыла - оңуночла уа усталзга дресс-код нызамны борчул эттедиле.

Бу ишде бек консервативный штат а - Арizonады. Сёз ючюн, озган жыл штатны школларындан бири, аны ызындан а битүү билми берген округдагы усталзга кыска тебен жанла, шортла (кыска кёчкөк), сандалла, турт неча жарык кийимле, улту доканы жети бёз жанла, кичинден инбаланы жалмагын кийимле киреги эркин этерге тойлойдю. Нью-Йоркту школларынды биринде уа усталзаны джынсье кийилерини законга кыажуу тургъанга санайды.

2011 жылда Висконсин штатта усталз окуучулагыа футболда неча спорт кийимле кийим киреюнде жеркедиле, деп токтаткандыла. Бир-эки школлада эр кишиге мычмыл неча сакын жюрюрге эркин этмей-

диле. Башхалары уа багычы аруу эдиле, аны бегерине бою окуртгенени жаратмадыла.

Хар кыалай да алайды дерча тойлойдю. Сёз ючюн, Лос-Анджелески билим берген округ усталзга: «Иза эм тап кийинки кёре, дейди. Вирджиния штатта уа, битүү алай айтачанда, кийим ишче тийишли болуура кёрекиди. Дресс-кодхэ этилген бузуклыктуу ючюн бир киши да тартымайды жууалат. Аспасында ишине кёре тап кийимини усталзга юйөнбө бер дериждиле, айткынгъан дайым бой салмаганды уа, нызамны буаса деп, жууалат тартырылдыла.

Усталза да хар заманда бой салып барматкыдыла «тыш кийимизини тап эткенди» деп дауладалагыла. Дресс-кодну кюч бла синдиргеге көрөшин усталзаны профсоюзланы кыажуу турулары тохтаткан кезиле да болуура кыалайды.

Вузланы алып айтсак, бир

«Российская газета».

БУЗУКЛУКЪ

Кыулдузун кесине таплыкыгъа хайырлангангы

Кабарты-Малкылары Правительствосуну алгынчы башчысы Иван Гертер РФ-ни Уголовный кодексини 159-ну статьясыны 4-ю кесине (кыймылсыз) бузуклык эткен шарт тохташдыргъанды. Республиканы прокуратурасындан бизге билдиргенге, бу ведомствону башчысы экинчиси Артур Махов ол жаны бла терсуду документлеге кыол салганды.

Бытыр май айда прокурорла, бу уголовный ишде кемчиллик болгандарын белгиле, аны следствияга артка кытарганды эдиле. Биоглопюкдө ала барсыда кетириндиле.

Алай бла, тинтүүде тохташдырылганча, Гертер Прокладна

району администрациясыны башчысыны күүлүгүн топургъанда, законлагыа бузуклык этип эмда күүлүгүн кесине кыайсы (кыймылсыз) бузуклык эткен шарт тохташдыргъанды. Прокладна шахарда төрт оутуу фатары приватизация этгенди. Оч муниципалитетин иелигинде болганды, аны багыасы 2,5 миллион сом эди. Алай күүлүк эткен халда этпген аманлык ачыккыланды.

Муниципальный эм толтуруу власть органдада былай бузуклыкъланы жолларын кесуу прокуратураны баш борчларындан бириди. Ведомстводан бит-диргеричча, коррупция халда этилген аманлыкъланы юслө-

Буйрукъ
Экспертный службаны телефон номерлери юз тарихли болганды

Тюнеден башлап экстренный службаны телефон номерлери жангы системалары ишлен тебиргенди. Коммуникация байланышкылары министерствосуну жашауда хайырланчылап башлауу буйругуна кёре, Россияни битүтерюисында алай телефонланы номерлери юч тарихли болгандыла. Алгынчы номерлери бир кыошунуранды.

Башхаларымыз, О1-Орнуна 101 болганды, кыуарууларын, пожарийлени чакырууу телефонлары. Полицияга уа О2-Орнуна эчди 102-ге өөлөширге керекиди.

Аны бла бирге 112 номер бла полицияга, МЧС-ге, «Скорийге», газ службага, ЖКХ-ны авария-талпыдыруучу службабына сөлөширге болуксуду. Экстренный службаны оч тарихли номерине, стационар телефондо, мобильный телефонла бла сөлөширге болуксуду кыайсы региондан да эм сотовый байланышкыны операторундан сурай кюрөшини да.

Жангы номерлери кёчсүз азырын бардырылгыла-дегенди Коммуникация байланышкыны министерствосунда, О1, 02, 03 эм 04 номерле алышка иги кесек заманда ишлен тургъанды да айтты. Андан сора да, электрон формада кырал эм муниципальный жумушланы алыр ючюн консултация службаны жангы номери болуксуду-115.

Интернет.

ЖАНДАУРУЛУКЪ

Окыуучулагы - инвентары

Экинчи Чегвини 3-ю номерли школда жайында сабилге СКФО-да «Единая Россия» партияны таматасы Василий Колягин эм республикада бёлюмге таматалык этген Татьяна Канынкова гитче теннисни кереклени саугатга бергенди. Ала спортчула, иги окугъанла, кён сабилни эм кыялысы юйорленген эдиле. Бу формалы жандаурулык ишчилерини «Школ спорту жериди» деген

проектни чөлөриде бардырады. Мектепни директору Хасан Карамиков, кыонакыла заманарын кызыгъанлай, аны бла бирге уа саугала да келтиргенери ючюн, жорек кызыгыны билдиргенди.

«Окыуучулар спорт бла кюрөшчү чуректенде хар не да жетишчиди. Арбада жалган кырдак бла жа-салып тол ойначу өзөн эм сегиз-тогуз тренажеру бла майдан да бардыла», - дейди ол.

Элина КЯРОВА, Чегем району администрациясыны пресс-службасы.

Бокс

Жерлешлерибиз онгурак кёрунгенди

Спортну усталары Саубарланы Муратны бла Руслананы, тренер Мурад Дышековну хурметтерине жораланып, кеп болмай «Геолог» спорт-саулук кочкуу комплекси бекетин республикалы турнир бардырылганды. Эришлеуде бизни республиканы, дан, Кзарачай-Черкесден спортчула кыатышкандыла. Алай бла «Геологга» 1998-1999, 2000-2001 жыллада туугъан 110-дан аслам жашчык сынашкандыла.

Гитче жыл сан категорияда Жаболаны Эдуард, Биттирланы Алибек, Бакулланы Малик, Шауаланы Аскар, Аскер Куниев, Алилланы Аслим, Рахаланы Аслан, Гожаланы Нану, Тамбийланы Аскер, Хопламчланы Аман, Мискирланы Расул, Зоканланы Алан, Гяляланы Магомед, Ислам Шабатову, Бабаланы Алан, Семенланы Камал хорлагандыла. Абадан кыуамда Биттуланы Магомед, Черкесланы Астемир, Текеланы Элар, Беслан Темжиранов, Малкылараны Альберт, Амин Кушов, Аслан Жамкулов, Улакъланы Мухаммад, Темуланы Шамил кытыгъандыла.

А САФРОНОВ.

Баш редактор АТТАЛЯНЫ Жамал

РЕДАКТОРЛЕГИА: КЪОНАКЪЛАНЫ ХАСАН (баш редактору оубунбары) БЕШПЛАНЫ Муталип (баш редактору оубунбары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (ажууны секретары) ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат - политика бёлюмю таматасы)	ТЕЛЕФОНЛА: Редактору иричылны - 42-63-01, баш редактору оубунбарлары - 42-38-21, 40-04-82, Жууаны секретары - 42-66-85, Секретариат - 40-93-62, Корреспонда - 42-63-52. РЕДАКЦИЙНА БЁЛЮМЛЕРИ: Жамауат-политика бёлюм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бёлюм - 42-66-73. Тилкамачы бёлюм - 42-75-82. Социальный политика бёлюм - 40-59-18. Жангылык эм спорт бёлюм - 40-39-93, 42-66-71. Письмо эм редакция бёлюм - 42-37-94. Тилкамачы бёлюм - 47-31-28. Сурат алычу - 42-68-72. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.
--	--

Редакция авторла бла кыагыт жюрюгөйсин. Кыоула жамалагыла рецензия этпеймиз эм ала артка кыайтармайдыла. Гасте бексваланын материалла айткынгъан оюмда редакцияны оюму бы келингес болуксудула. Алада айтырчак атыр ючюч Россия Федерацияны басма бекетине законду тириликтеди материаллары авторлары кесери жууапылдыла. Редакция автордан 400 гаетет тигинден (машилка бла жазылган 5-6 бет) кеню аймакды. Гасте басманын асылыны информацияны эркиндиктерин кыруугу жангы бла Кыабаты-Малкы регион инспекциясы 1994 жылда 14-июль регистрация эткенди. Регистрация номер — 0066. Индекс - 51532

Гастети басмага КМР-ни Асламы информация органы жамуат эмди логотипи алырчак эмди министрствосуну комментер службагы халар эткенди. Гасте «Тетраграф» ООУну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33 Гастетин келерине талпычу ючюн КМР-ни пошта сыякы федеральный Управланысы жууапылды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10 Гастетин рошинага салгу ючюн КМР-ни «Россечет» акционер общество жууапылды. Телефон: 42-69-34
--

Номерге графикте кёре 19,00 сагатка кыол салында. 20,00 сагатка кыол салынганды. ГАЗЕТИН НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАЛА: Ташпасаннаны Аминат - дежурный редактор; Кетечланы Зульфия - жууалы секретары оубунбары; Ахундуланы Фезуза (12-чи бетте) - Бишкыкуланы Жаанета (3,4-юч бетте) - корреспондент. Тиража 2760 экз. Заказ № 148 РЕДАКЦИЙНА ЭМ НЕЗАТЕ.ЫНИ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5. электрон пошта: elbor@mail.ru
